

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Petri Leurenii Societatis Jesu, SS. Theologiæ
Doctoris, & SS. Canonum Professoris Vicarius Episcopalis,
Sive Tractatus Quaternarius Per Quæstiones & Responsa
Canonica Deductus**

Leuren, Peter

Coloniae Agrippinae, 1708

35. Quæ forma servanda in constitutione Vicarii, & num hæc constitutio
egeat scripturâ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74203)

in rescripto Justitiæ seu ad lites. Sanch. Barbof. Pirh. *locis cit.* Postquam verò tale gratiosum rescriptum præsentatum est uni ex dictis Vicariis æquè principalibus, jam alter adiri non potest, ut illud exequatur, nec is se immiscere. Barbof. citans Squillante de Privileg. Cleric. c. 2. num. 203. Pirh. *loc. cit.* citans Sanch. *ubi ante.* & Laym. in c. 1. de off. Vicar. in 6. num. 7.

3. Respondeo secundò: Dum rescriptum est contentiosum, contentientibus partibus, sive si adversarius, contra quem impetrata est commissio, contentiat, vel nihil opponat, quilibet eorum ab impetrante eligi potest, & is causam delegatam expedire, cui impetrans prius præsentavit literas commissionis. Partibus dissentientibus, sive si adversarius excipiat opponendo incertitudinem, etsi rescriptum sit & maneat validum, ut dictum, effectum tamen non habebit, donec Papa (qui proinde adeundus) declaret, quem eorum elegerit. Barbof. citans Bonacin. de LL. d. 1. q. 3. p. 8. §. 1. num. 8. Pirh. *locis cit.* Sanch. *cit. num.* 27. cum Gl. in c. quoniam, de off. deleg. v. substitutum. Et idem, nempe neutrum illorum cum effectu esse judicem, donec princeps declaret, de quo senserit, sicut dicitur, quando nominatus est tutor in certus l. duo sunt Titii. ff. de Testam. tutel. Sentiant apud Barbof. Host. Jo. And. Cardin. Imol. in cit. c. quoniam. Tiraq. de jure primogen. q. 17. opin. 6. num. 13. contra Bero in idem c. num. 77. putantem ambos simul esse judices, neutrum tamen seorsim. Item contra alios minus rectè sentientes, illum esse judicem, quem actor elegerit.

4. Respondeo Tertio: De cetero, dum ex duobus Vicariis alter esset principalior, & delegatio à Papa fit simpliciter Vicario seu Officiali, censetur ea facta soli illi principaliori; eò quòd nomen dignitatis prolatum fiat pro principali. Sbroz. l. 2. q. 62. num. 3. ex Pavin. de potest. capit. sed. vac. p. 2. q. 10. num. 9. ubi is, quòd causa intelligatur delegata principali, licet plures Vicarii sint in solidum constituti. Pirh. *loc. cit.* Barbof. *loc. cit.* num. 32. citans Gl. in cit. c. quoniam, v. substitutum. Gl. in Clem. etsi principalis, de rescript. v. principalis. Squill. *ubi ante* num. 201. Sanch. *ubi ante* num. 36. qui etiam ex Bellam. in cit. c. quoniam. & Abb. num. 4. Imol. num. 5. dicat in simili, quòd ubi commissio fit Archidiacono, & sunt plures Archidiaconi, intelligatur de principaliore.

Questio 35. Que forma servanda in constitutione Vicarii, & num constitutio hæc egeat Scripturà?

1. Respondeo ad primum: Tametsi nulla certa verborum forma servanda in constitutione Vicarii præscripta reperitur in jure, formas tamen varias constitutionis Vicarii reperire est ad fufum apud AA. talem exhibet Sbroz. l. 1. q. 70. num. 10. Rebuff. in pr. tit. de forma Vicar. quam recitat quoque Pax Jord. l. 12. tit. 2. num. 287. Item Azor. p. 2. l. 3. c. 46. q. 1. ubi etiam in singulas illius c'ausulas fufe commentatur, uti facit etiam ipse Rebuff.

2. Respondeo ad secundum: Ad substantiam constitutionis Vicarii scriptura non est necessaria; cum absolute solo verbo Episcopi valide constitui possit Vicarius. Pirh. *loc. cit.* num. 32. Pax Jord. l. cit. num. 121. Sbroz. l. 1. q. 64. num. 13. & 19. ubi: secus est quòd ad essentiam constitutionis & commissionis Vicariatus remotam à contentione probatio-

P. Leuren, Vicarius Episcopi.

nis; quia tunc scriptura non est necessaria. Pro quo citat quam plures. Requiritur tamen scriptura publica & solennis ad probationem Vicariatus, si à partibus negetur constitutum Vicarium, vel id in dubium revocetur. Pirh. *loc. cit.* Sbroz. *loc. cit.* à num. 7. Mandatum enim principis probari nequit nisi per scripturam. Sbroz. *loc. cit.* num. 8. juxta l. unic. cod. de mandat. Princip. & c. cum in jure, de off. delegati. juncta Gl. v. injungi. qui textus etiam loquantur de mandato Imperatoris & Papæ, idem tamen esse in Vicario Episcopi, ait Sbroz. *ibid.* citatis Rebuff. *tr. de nominat. q.* 14. num. 71. Regid. *decis.* 110. de off. delegat. & Rota. Et scripturæ autoritas requiritur ad probandum judicem ordinarium. Pirh. *loc. cit.* ex Sbroz. *loc. cit.* num. 9. citante Jafon. in l. more. ff. de jurisdic. omn. judic. num. 53. Unde jam etiam non sufficiunt testes, argumento citatæ l. unic. quæ cum requirat scripturam, & testes omittit, hi pro omisfis debent haberi. Sbroz. l. cit. num. 12. citans Tiraq. *tr. de retrat. lign.* §. 2. gl. 1. num. 15. & 20. Dixi etiam scriptura publica & solennis scripturà enim privatà vel etiam publicà sine solemnitatibus in ea requisitis non probatur Vicariatus Episcopi. Pax Jord. l. cit. num. 120. Sbroz. num. 17. citans Parif. *conf.* 80. num. 3. & 4. jurisdic. tione enim ordinaria (qualis est Vicarii Episcopi) debet probari per publica instrumenta. Sbroz. num. 18. citans Jafon. *ubi ante* num. 53. & Bald. in l. prohibitum. col. 4. c. de jure Fisci. l. 10. Tale autem instrumentum publicum faciens fidem de Vicariatu sunt literæ Episcoporum eorum sigillo munitæ. Pax Jord. *cit. num.* 120. Sbroz. l. cit. n. 15. citans Gl. & DD. in c. post cessionem, de probat. Cravet. *conf.* 122. n. 14. vol. 1. & c.

3. Limitatur tamen hæc doctrina de necessitate scripturæ ad probandum Vicariatum. Primò, ut valeant acta coram Officiali alicujus Episcopi, licet non probetur per literas patentes ejus potestas, modò non negetur à partibus; quia, cum sit Ordinarius, præsumitur pro fundamento suæ jurisdictionis. Sbroz. l. c. num. 20. citans Milis. in repertor. v. Vicarius. Menoch. de præsumpt. l. 2. præsumpt. 33. num. 20. Secundò, dum Vicarius Episcopi esset Cardinalis S. R. E. quia assertioni tanti viri credendum absque literis. Pax Jord. *num.* 122. Sbroz. num. 21. pro quo citat quamplurimos. Supponit autem ex Rebuff. Cardinalem posse esse Episcopi Vicarium, quod ridiculum aliis videtur, & ab iis negatur. Tertio, si Vicarius Episcopi & ipse esset Episcopus; eo quòd tunc non includatur in generali dispositione citatæ l. unic. quòd ad illa, quæ veniunt ex generali commissione, crederetur verbo illius, secus quòd ad ea, quæ speciale mandatum requirunt. Pax Jord. num. 123. citans Host. & Jo. And. in c. 1. de off. Vicar. in 6. cum aliis adductis per Sbroz. num. 25. & seq. Quarto ut procedat, quando Vicarius Episcopi vellet exercere jurisdictionem absente Episcopo; quia tunc Vicariatus probari nequiret per testes, secus, si Episcopo præsentate. Pax Jord. num. 124. Sbroz. num. 28. citans Bald. in l. aliquando. num. 4. ff. de off. Procons. Barbat. *tr. de Cardin. Legat. à Latere.* q. 1. num. 9. Quintò, ut procedat quòd ad generalem constitutionem Vicarii, secus in commissione illi facta vivæ vocis oraculo; eò quòd tunc ejus potestas probari possit per testes. Sbroz. num. 29. citans Parif. *cit. conf.* 80. Rebuff. *cit. tit. de Vicar. Episcopi.* num. 8. & c. Sextò, nisi literæ Vicariatus essent deperditæ, tunc enim tenor illarum per testes probari potest. Pax Jord. num. 25. Sbroz. n. 30. citans Menoch. de remed. adepise. in 4. num. 218. & de scriptu-

B

scriptu-

Scriptura delegationis deperdita. Vantium de nullitat. tit. de nullitat. sent. ex defect. jurisdiction. num. 28. Idque, etiam si alia Scriptura esset de substantia, Sbroz. num. 31. citans Menoch. ubi ante num. 919. Vant. à num. 20. Septimo, nisi probaretur, quod communiter habebatur, nominabatur, & reputabatur Vicarius; quia tunc gesta per eum valent juxta l. Barbarius. ff. de off. Prator. Pax Jord. num. 126. Sbroz. num. 32. citans Pavin. de potest. capit. sed. vac. p. 2. q. 10. num. 3. Mascard. de probat. concil. 648. num. 6. vol. 1. & alios quam plurimos. Octavo, ubi iurisdictioni Vicarii esset notoria; quia tunc alia non requireretur probatio. Sbroz. loc. cit. Pax Jord. num. 128. Alias limitationes vide apud eundem Sbroz. loc. cit. In summa itaque ob dicta non nisi per mandatum in publicum instrumentum redactum, in quo continetur potestas Vicario commissa, constitui solet & debet Vicarius Episcopi. Pirh. l. 6.

PARAGRAPHUS III.

De qualitatibus Vicarii generalis Episcopi.

Questio 36. Qualis debeat deputari ab Episcopo Vicarius generalis?

Respondeo: Qualitates, præsertim internas requisitas in tali Vicario rectè enumerari à Sbroz. l. 1. q. 33. Pax Jord. loc. cit. num. 23. Cuch. instit. Jur. Can. tit. de Vicar. Episc. à num. 44. Dum inquit, in deputatione hujus Vicarii non officianter, sed maxima cum circumspectione, prudentia, consilio & advertentia gerere se debere Episcopum, ut personam qualificatam, circumspectam, providam, bonæ conversationis & famæ, literatam, mentem Deum, veridicam, liberalem, fortem, temperantem, magnanimam, mansuetam, non declinantem ad dexteram vel ad sinistram, ac tanto munere dignam eligat, cavendumque, ut Cuch. loc. cit. ne Vicario illud Virgilianum objici queat: *hic alienus oves custus bis mulget in hora: & succus pecori & lac subducitur agnis.* Eclog. 3. Bucol.

Questio 37. An Vicarius Episcopi generalis necessario debeat esse Clericus?

Respondeo primò: Laicus deputari nequit ab Episcopo in Vicarium generalem in spiritualibus, sed debet esse ad minimum Clericus primæ tonsuræ. Barbof. juris eccl. l. 1. c. 15. n. 14. Card. de Luca de benef. d. 73. n. 4. Pirh. ad tit. de off. Vicar. n. 31. Ventrigl. Tom. 2. amot. 14. §. 1. n. 5. Pax Jord. l. 12. tit. 1. n. 96. Garc. de benef. p. 5. c. 8. citans Suar. Tom. 5. d. 2. §. 3. n. 8. & seq. Rebuff. in pr. tit. de Vicar. Episc. n. 35. Cuch. instit. major. l. 2. tit. 8. n. 46. Sbroz. l. 1. q. 31. à num. 1. citans insuper alios quam plurimos juxta expressum textum c. in nova. 16. q. 7. ubi: *indecorum est, Vicarium Episcopi esse laicum, & viros Ecclesiasticos judicare.* & juxta Canonistas communiter in c. decernimus. de judic. ubi, quod laici Ecclesiastica negotia tractare non præsumant, & quod Episcopi, Archiepiscopi, & alii Ecclesiarum Prælati de negotiis Ecclesiasticis, maxime de illis, quæ spiritualia esse noscuntur, laicorum judicio non disponant &c. Sic vi hujus canonis laicus causas Ecclesiasticas neque principaliter, neque incidenter cognoscere potest sine licentia Papæ. Sbroz. l. c. n. 3. Proceditque responsio, etiam si de cetero laicus esset magnæ sanctitatis, Pax Jord. l. c.

n. 97. ex Sbroz. l. c. n. 4. citante Ripam in cit. c. decernimus. n. 56. Dec. n. 15. contra Sicul. & Barbatiam. non enim dicta sanctimonia tollit incapacitatem jurisdictionis spiritualis provenientem ex defectu Clericatus. Pax Jord. cit. n. 97.

2. Respondeo secundo: Potest nihilominus purè laicus de licentia & concessione Papæ esse Vicarius generalis Episcopi in spiritualibus. Pax Jord. n. 101. Sbroz. l. c. n. 13. citans c. Hadrianus. dist. 63. Gemina. in c. 2. de prob. in 6. Ripam in c. decernimus. de judic. n. 56. Bertach. tr. de Episc. n. 14. &c. Potest enim Papa laico demandare causas clericorum, etiam criminales. Sbroz. l. c. n. 14. citans Gl. in c. bene quidem. dist. 96. v. præter Romanum. Clarum in pr. crimin. §. fin. q. 41. Paul. de Castro conf. 220. ubi se conjugatum ex decreto Pontificis Martini V. tunc Florentiæ præsentis fuisse ibidem Vicarium in spiritualibus.

Questio 38. An Clericus bigamus vivens in calibatu possit esse Vicarius Episcopi generalis in spiritualibus?

Respondeo negativè: Sbroz. l. c. n. 3. Pax Jord. n. 99. citantes Cuch. instit. Jur. Can. de Vicar. Episc. n. 55. Garc. l. c. n. 4. citans insuper Sayr. de censur. l. 6. c. 5. n. 8. Zech. de Republ. Eccl. c. 23. de Vicar. Episc. n. 2. Item Barbof. l. c. n. 15. Ventrigl. n. 5. Pirh. cit. n. 31. Bigamus enim, etiam soluto matrimonio, ex quo inducitur bigamia, caret privilegiis clericibus, & habetur pro laico. Pirh. l. c. Garc. l. c. n. 6. citans Suar. Tom. 5. d. 49. §. 5. à n. 4. Poterit tamen esse Vicarius in spiritualibus, ubi fuerit ab hoc impedimento bigamiæ, & inde contracta irregularitate dispensatus. Barbof. Garc. Sbroz. Pax Jord. Cuch. locis cit. De cetero autem bigamus, etiam admissus ad Ordines & effectus Clericus (intellige citra illam dispensationem) adhuc non potest esse Vicarius in spiritualibus citra dispensationem illam (intellige Ordinum illis susceptis supervenientem) Sbroz. c. n. 5. ubi: *ampliatur, ut nec etiam bigamus admissus ad Ordines Ecclesiasticos possit esse Vicarius Episcopi.* Barbof. cit. n. 15. ubi: *modo non eligat bigamum etiam effectum Clericum &c.* Si verò ante promotionem ad Ordines fuerit dicto impedimento solutus, poterit esse Vicarius absque eo, quod alia dispensatione egeat. Azor. p. 2. l. 3. c. 43. q. 12.

Questio 39. Num Clericus conjugatus cum una eaque Virgine, sive non bigamus esse possit Vicarius Episcopi in spiritualibus?

Respondeo negativè: Pax Jord. loc. cit. num. 98. Barbof. cit. num. 15. Pirh. num. 31. Garc. loc. cit. num. 3. citans Suar. Tom. 5. d. 2. §. 3. num. 10. Zerol. in pr. Episc. p. 1. v. Vicarius. dub. 7. Sanch. de matrim. l. 7. d. 46. num. 14. Rebuff. in pr. tit. Vicar. Episc. n. 36. &c. Sbroz. cit. num. 5. citans quam plurimos alios. Clericus enim cum Virgine conjugatus censetur Laicus Sbroz. loc. cit. num. 6. cum communi. Insuper Vicarius Episcopi debet vivere in calibatu. Pax Jord. l. c. Procedit responsio, etiam si talis Clericus conjugatus non bigamus incederet in habitum, & tonsuram clericalem. Pax Jord. cit. num. 98. ex Sbroz. n. 8. citans Gemina. Franc. Ancharan. &c. eò quod delatio illa habitus clericalis non impediatur, quo minus talis Clericus conjugatus habeatur in jure pro laico. Atque ita etiam Clerico conjugato facta commissio seu delegatio, non solum post contractum matrimonium nulla est, sed etiam iurisdictioni ei commissæ ante matrimonium, eo contracto amittitur. Garc. l. c. n. 10. juxta c. 1. de Cleric. conjugat. in 6.

Questio